

De experts

'Wie plezier heeft, houdt

We moeten langer doorwerken in Nederland. Maar niet iedereen haalt de eindstreep, zeker niet in zware beroepen als de bouw. Hoe lossen we dat op? Twee experts geven hun visie.

TEKST: LIZANNE SCHIPPER FOTOGRAFIE: ERIK VAN DER BURGT

↓ WILLEM VAN RHENEN

'Geef medewerkers meer vrijheid om het werk op hun eigen manier in te delen.'

Versleten ruggenwervels en gewrichten en vooral knieklachten. Bedrijfsartsen zien het steeds vaker voorbijkomen, vertelt Willem van Rhenen. Hij is zelf ook bedrijfsarts bij Arbo Unie en daarnaast hoogleraar 'bevlogenheid en productiviteit' aan de Nyenrode Business Universiteit. 'Moeten we iedereen dan maar nieuwe knieën geven? Daarmee is het probleem niet opgelost. We moeten anders omgaan met het werk in de bouw.'

De AOW-leeftijd blijft stijgen. In 2022 krijg je dat basispensioen pas vanaf het moment dat je 67 jaar en drie maanden bent. Voor veel mensen in de bouw die op jonge leeftijd zijn begonnen, betekent het dat ze wel vijftig jaar moeten werken. Dat kun je niet van ze verwachten, vindt Tjeerd Willem Hobma. Hij is directeur van Vollandis, een organisatie die mensen in de bouw adviseert hoe ze zo lang mogelijk inzetbaar kunnen zijn. 'Het zou veel eerlijker zijn als we de AOW-leeftijd koppelden aan het aantal gewerkte jaren', vindt hij. 'Gelukkig gaat het kabinet die mogelijkheid nu ook weer onderzoeken.'

Speelse aanpak

Er kan van alles aan gedaan worden om bouwmedewerkers fit en gemotiveerd te houden, volgens de experts. Dat is ook afgesproken in de laatste cao bouw & infra. Daarin staat dat zij recht hebben op veilig en gezond werken, maar ook op plezier in het werk en toekomstperspectief. Minimaal om de vier jaar krijgen zij een uitnodiging van Vollandis voor een medisch onderzoek en een gesprek over hoe het gaat. 'In 2018 hebben 250 mensen dat gedaan, en de effecten zijn heel positief', vertelt Hobma. Voor mensen met fysieke klachten zou ander werk een uitkomst kunnen zijn, zegt Van

het langer vol'

Rhenen. Alleen voelt lang niet iedereen iets voor een opleiding, merkt hij in zijn praktijk als bedrijfsarts. Zo kent hij een oudere tegelzetter die zijn werk te zwaar vond worden, en het idee had om als elektricien aan de slag te gaan. Weer naar school gaan, zag hij helemaal niet zitten. 'Maar als hij een halfjaar kon meelopen met een elektricien zou hij het vak ook in de vingers hebben, was zijn overtuiging. Een goed idee, waarom zou je zo'n vak niet in de praktijk leren? We moeten dit soort dingen wat speelser aanpakken.'

Meer vrijheid

Wie plezier heeft in zijn werk, houdt het langer vol. Voor meer werkplezier is het volgens Van Rhenen van belang dat mensen hun eigen beslissingen kunnen nemen. Hij zag het bij een 62-jarige zzp'er die rioleringen aanlegt, zwaar werk. 'Hij vertelde dat hij vooraf met een opdrachtgever bespreekt wat zijn werktijden zijn en hoelang hij over de klus doet. Daardoor kan hij zijn eigen tempo aanhouden en houdt hij het goed vol.' Het zou goed zijn als ook oudere bouwmedewerkers in loondienst meer vrijheid krijgen om het werk op hun eigen manier in te delen. 'Zo kun je mensen veel langer inzetten', aldus Van Rhenen, al snapt hij dat dit voor veel werkgevers lastig is uit te voeren. Ook waardering krijgen is belangrijk, en dat kan met kleine dingen. Van Rhenen kent bijvoorbeeld een werkgever die op vrijdagmiddag de week afsluit door samen met zijn personeel een visje te gaan eten bij de kraam. 'Zo laat je zien dat mensen ertoe doen.'

Goed voor jezelf zorgen

Zelf kunnen de mensen werken aan hun fitheid. Op dit moment komen nog weinig jongeren naar de gezondheidscheck bij Volandis. Hobma hoopt de opkomst de komende jaren sterk op te voeren. Met gezondheidsklachten is de sector al op de goede weg: vanaf eind jaren tachtig daalde het aantal bouwmedewerkers met klachten van 40 procent naar 25 procent. Maar het streven is om iedereen

gezond de eindstreep te laten halen. 'Dat is een grote opgave, die de sector niet helemaal alleen kan oplossen', zegt Hobma. 'We moeten er als samenleving over nadenken', vindt ook Van Rhenen. 'Als we nu investeren in mensen die langer door kunnen werken, is de winst heel groot. Je voorkomt dat mensen voortijdig worden afgeschreven en na heel lang heel hard werken in de WW, WIA of zelfs in de bijstand belanden. En vergeet niet: wie langer doorwerkt, is ook belangrijk voor de maatschappij.'

↓ TJEERD WILLEM HOBMA

'Het zou veel eerlijker zijn als we de AOW-leeftijd koppelden aan het aantal gewerkte jaren.'

